

Ravimite sisseveost haiglaapteekidesse – diskussioon jätkub

18

Marko Urbala

juhatuse esimees
Eesti Haiglaapteekrite
Selts

Eda Lopato

ravimiosakonna juhataja
Sotsiaalministeerium

Teet Torgo

tegevjuht
Eesti Ravimihulgimüüjate Liit

Selle ravimivaldkonda põhjalikult reformiva idee juured ulatuvad mitmete aastate taha, kuid tõsisemalt jõudis teema avalikkuse huviorbiiti 2019. aastal. Nimelt tödes Konkurentsiamet oma toonases avalduses, et arvestades ravimite hulгимüügi kehva konkurentsiolekorda ning haiglate potentsiaali hulгимüüjatele konkurentsi pakkuda, tuleks kaaluda haiglaapteekide sisseveoõiguse laiendamist lausa kõigile ravimitele.

Olukorra selgitamiseks on nii sotsiaalkomisjon, parlament kui ka arvukad sidusrühmad ravimiseaduse ja ravikindlustuse seaduse

muutmise eelnõu kallal kõvasti tööd teinud ning oma arvamusi esitanud. Uurisime, milline on nii sotsiaalministeeriumi, hulгимüüjate kui ka haiglaapteekrite seltsi vaatenurk müügiiloata ravimite sisseveo osas praegu, suvel 2020.

Ravimihulgimüüjate Liit sisseveoõiguse laiendamist praegusel kujul ei toeta

Eesti Ravimihulgimüüjate Liidu (ERHL) juht Teet Torgo sõnas, et nad tunnustavad patsientide tervise kaitset ja ravimivaldkonna korraldust arendavat arutelu. „Peame oluliseks ka põhimõtet, et juba peetud

mõttevahetustes tehtud otsused püsiks. Igaüks vajab kindlust oma tegemistes ning patsientide huve saavad ravimivaldkonna osapooled parimal moel toetada vaid juhul, kui keskendumine oma põhitegevusele ja -tugevustele,“ lisas Torgo.

Torgo märkis, et ravimite hulгимüüjad tunnevad teatud muudatusega kaasnevate aspektide osas muret. Näiteks satuks haiglad ravimite Eestisse sissevedajana uude valdkonda. „Juba meie seadusandlus tervishoiuteenuste ja ravimivaldkonnas tõmbab haiglate ja ravimihulgimüüjate vahele selge piiri. Haiglaapteegil ei ole ravimite hulгимüügi õigust ning samas ei tohi

haiglaapteegi tegevusloa omaja olla ravimite hulгимүүija.“

Hulгимүүijate hinnangul seisnebki Eesti tervishoiusüsteemi efektiivsuse võti ja üks tugevusi patsiendi tervise nimel tegutsevate osapoolte professionaalsel rollijao-tusel. „See aitab igapähele meist hoida fookust just neil tegevustel, milleks oleme parimalt ette valmistatud, kus igapähele meist on just selle töö tegemiseks vajalik professionaalne kogemus. Sel moel on tagatud tegevuste efektiivsus ning vältimine ravi- raha ehamõistlikku kasutamist.“

Hulгимүүijate roll on leida ja tuua võimalikult kiiresti ning efektiivselt Eestisse need ravimid, mille ravimitootjad on otsustanud siin turule lasta. „Kanname ravimi hinna ja kulud, kuni selle tellib meie partner tervishoiuasutuses. Toimetame igapäevaselt ravimi tervishoiuteenuse osutajani ja apteeki just sellises koguses nagu seda vajatakse.“

Torgo lisas, et seetõttu ei toeta ERHL ravimite sisseveoõiguse laiendamist. „Meie hinnangul kahjustaks see patsientide huvi-dest lähtuva prima tervishoiuteenuse osutamist. Ohustatud oleks ravimite kättesaadavus, samuti tervishoiu vahendite siphäpärane ja otstarbekas kasutus.“

Torgo sõnas ravimihulгимүүijate nimel, et jäädakse avatuks ravimite kättesaadavuse parandamise diskussioonile. „Iga uue kava puhul peame kõik alati veendumata, et see läbib edukuse eelduseks oleva testi olles ühekorraga nii pragmaatiline, proportsionaalne kui ka tõendus- põhine. Haiglate sisseveoõiguse laiendamisel ei ole need kriteeriumid eelnevates aruteludes tõendamist leidnud,“ märkis Torgo.

Haiglaapteekrid: võimalus ravimeid otse hankida teenib patsientide huve

Eesti Haiglaapteekrite Seltsi seisukoht on jätkuvalt, et haiglaapteekidel võiks olla võimalus müügilooata ravimite ja ravimite valmistamiseks kasutatavate substantside otseos-

tuks. „See väljund täidaks eelkõige konkurentsi tekitamise ja müügilooata ravimite kättesaadavuse parandamise eesmäärke. Teatud juhtudel võimaldaks see ka kiiremat ravimite tarneaega,“ sõnas seltsi juht Marko Urbala.

„Meie eesmärk on tagada teatud juhtudel ravimite kiirem kättesaadavus ja konkurents. See võimalus iseenesest võib panna hulгимүүijad rohkem pingutama ka väikese nõudlusega, aga mõnele patsiendile eluks hädavajalike ravimite kiirel tarnimisel,“ sõnas Urbala. „See kõik teeniks eelkõige patsiendi võimalikult kiire ning kvaliteetse ravi eesmärgi.“

Samas lisas Urbala, et muudatuse toel tekkinud võimalust ei kasutaks tõenäoliselt kõik haiglaapteegid. „Valdavalt on see suuremate haiglaapteekide teema. Võimalust ise ravimed hankida kasutaks siiski need, kel on selle vastu huvi ja vajadus ning olemas ka võimekus,“ sõnas ta.

Kuivõrd võimalust kasutaksid tõenäoliselt vaid suuremad haiglaapteegid ning väikeses mahus, jääks hulгимүүijatele siiski peamine roll ravimite sisseveol. „Hulгимүүijad oleksid meile endiselt peamised partnerid ravimite hankimisel ja tarnimisel. Meie nägemuses on ravimite otse hankimine olnud alati alternatiiviks. Seega ei toimu ka kõrvalekaldumist haiglaapteegi põhiülesandest – varustada haiglat ravimitega,“ lisas Urbala.

„Pean välja tooma ka aspekti, et haiglaapteegid ega haiglad ei saaks antud võimalusest mingit majanduslikku kasu. Vastupidi – ravimite otseostu võimaluse kasutamine nõuab täiendavat ressursi – eelkõige aja ja tööjõu vaatest ning täiendavaid protseduure. Just seetõttu on see ka suurte haiglaapteekide teema. Aga me oleme valmis seda patsientide heaolu nimel tegema.“ Urbala märkis ka, et selline lähenemine poleks Euroopas uus. „Näiteks Saksamaal on ravimite (sh müügilooaga) otse hankimine tavaliine ja hästi toimiv praktika.“

Ettepanek jäi poliitilistes aruteludes toetuseta

Sotsiaalministeeriumi ravimiosakonna juhataja Eda Lopato sõnas, et haiglaapteekide õigust otse müügilooata ravimeid sisse vedada soovisid haiglad ning ettepanek ajendus olukordadest, kus ravimite hulгимүүijad ei olnud haigla vajadustele vastamisel piisavalt aktiivsed. „Ravimiseaduse eelnõu kooskõlastusringis tegi Konkurentsiamet ettepaneku laiendada haiglate sisseveoõigust haiglapatsientide raviks kõigile ravimitele. Muudatuse eesmärk oli anda haiglaapteegile vaba- tahtlik ja alternatiivne võimalus ise otsustada, kas on otstarbekam kasutada ravimite hulгимүүija teenust või ravimeid haiglapatsientide ravimiseks vajadusel ise sisse vedada,“ märkis Lopato.

Ravimiosakonna juhataja sõnusti jäi ettepanek „poliitilistes aruteludes toetuseta ning ravimiseaduse ja ravikindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõus seda praegu ei ole“. Lisaks märkis Lopato, et ravimite sisseveoõiguse andmine haiglaapteekidele oleks võinud suurendada konkurentsi ravimite hulгимүүigiturul.

Arutelu peab jätkuma

Lõpetuseks võib öelda, et patsientide heaolu ja prima ravitulemuse saavutamine on kogu tervishoiusüsteemi üks peamisi eesmärgi. Seega tuleks arutelu ravimite otse haiglaapteekidesse hankimise teemal jätkata ning leida kõiki osapooli rahuldav lahendus – kindlasti on see võimalik. Soovime ju kõik, et ravimid liiguksid abivajajani kiirelt ja efektiivselt. 🌱

Küsitles Anne-May Nagel